

# בן הקיבוץ יפתח ספקטור:

## וכן הלאה



הנגב והערבה. אבל זה יבוא מאוחר יותר. יפתח רוצה להיות טייס רק בתקופת שרותו הצבאי. עדיין לא ברור לו מה יעשה לאחר מכן. התשובה אשר בפיו היא ישראלית טיפוסית: „נזכה ונראה.“ יהיה לו שפע של פנאי לקבוע את דרכו בחיים. המיגבלה המוכנת מאליה: „הכל תלוי גם במה שהקיבוץ ידרוש ממני לעשות.“

אז יתלס הקיבוץ לשלוח גרעין, כדי להקים ישוב חדש בנגב, לך יפתח בשמחה: „זה יהיה בדיוק כמו בימי החלוצים הראשונים שבאו לארץ-ישראל.“ הוא סבור כי עדיין יש מקום להקמת יישובים חדשים, וכי להשקפת הפסימיסטים על חוסר-התועלת שבדור הצעיר אין כל הצדקה: „גם לנו יש הרבה מה לעשות — ואני בטוח כי נוכל לעשות הרבה.“

לדברי יפתח, צריכה המדינה בראש וראשונה להפטר מן המעברות: הן מהוות את אחד הגורמים השליליים ביותר במדינה, מחנכות את העולים החדשים לספילות ושנוררות: „עלינו לישוב עדות שונות יחד. רומנים עם תימנים. מרוקאים עם הונגרים. פולנים וכורדים. עלינו לבחוש אותם בכף אחת גדולה. סיכסוכים? ההנגשויות? גם עכשו יש לנו שפע של סכסוכים. אבל במשך הזמן יחדלו כל המריבות ויהיה לנו עם אחד ומגובש.“ מוסיף יפתח באופטימיות גלגלת: „כאשר אחיה בן 25, כבר לא יהיו בארץ עדות.“

הוא מאמין כי העדות חייבות להפוך לעדה אחת גדולה. הערים והקיבוצים חייבים לפעול ככל יכולתם לטובת הכלל. אין הוא יכול לומר מה יהיה גילו, כאשר יתגשם גם חזון זה. אולם הוא בטוח כי בסופו של דבר יהפוך החזון למציאות. כיצד יוגשם הדבר? בכח הורוע? לא, יפתח מתנגד לשימוש בכח: „שום בעיה עוד לא נפתרה על ידי שימוש בכח. הדרך היחידה היא החינוך!“

### הקיבוץ הוא הסיבצר

בעיני יפתח, עומד החינוך מעל לכל. גם חינוך עצמי וגם חינוך אחרים. את כל זמנו הפנוי הוא מבלה בחדרה המרווח של אמו, שוש ספקטור, מי שהיתה מזכירת מסה הפלמ"ח. החדר גדוש מדפים עמוסי-ספרים יקרים בעברית ואנגלית. הספרים עוסקים בהיסטוריה, פילוסופיה, אמנות, איסטרטגיה. יפתח בולע את כולם ברעבתנות.

במשך זמן-מה היה הגיבור שלו חניבעל. צליחת-האלפים שלו היתה מענינת אפילו יותר מצליחת הערבה. אולם דמותו של חניבעל נמוגה לאחר שהוא קרא את ליאונרדו דה וינצ'י מאת מרו'קובסקי. עתה שולט הפסל הגדול על כל חלומותיו: „אין ספק שליאונרדו היה האדם המושלם ביותר שחי עלי-אדמות!“

רק פעם אחת חדל יפתח לקבל כל דבר כמובן מאליו התחיל להעריך את החיים בישראל ובקיבוץ. היה זה בעת ביקורו הקצר בקפריסין בחברת אמו. „פשוט לא יכולתי לסבול את החיים שם. בית המלון היה מלא סנובים. כל הילדים ענדו עניבות היו לבושים בדיוק כמו הוריהם. הייתי מוכרח להיות אדיב ומנומס.“ הוא שוא להעמיד פנים כאדם חשוב, פיזו מרוב שמחה כאשר שב וראה את חיפה באופק.

במהרה עברה על יפתח תקופה אחרת של גלוח: הוא בילה זמן מה בתל-אביב. הוא לא היה מסוגל להתרועע עם הילדים האחרים. לא היה לו על מה לשוחח איתם. נושאי שיחתם לא ענינו אותו כלל.

אין חשש שיפתח יעזוב איפעם את גבעת ברנר שלו. קיבוצו הפך למבצרו. הוא מתהלך בו כשליט. המקום הוא שלו — ודרך-החיים היא שלו. הוא רגיל להניח לעניינים להתפתח מאליהם בכיוון בו הם צריכים להתפתח.



בית-מבצרו של יפתח ספקטור (שמאל) הוא קיבוץ גבעת ברנר. הוא משתדל ליפות אותו ככל האפשר, עובד בהתקנת גינות מסביב לבתים, מחוץ למסגרת טיורי-העבודה. מסירותו לגבעת-ברנר היא חובי-כבוד על היתרונות שהינה לו הקיבוץ.

בטיולים אלה, אינו רוצה לספר עליהם: „מי עוד לא ביקר שם?“ הוא חולם על טיול ארוך על-פני שיממות

יפתח ספקטור היה בן שנה אחת כשיצאה סירה קטנה מחופי ישראל לבצע משימה סודית בצפון, מאחורי עורף האויב שהשתלט על סוריה והלבנון. הסירה לא חזרה, ואיש אינו יודע בכיורר מה קרה עמה. גם יפתח אינו יודע. אבל היא יודע שאביו, צבי ספקטור, היה מסקר הינב בסירה האגדית.

לגבי יפתח, היתה יציאתו של אביו דבר מובן מאליו. אם לא ילכו בני המשקים בראש, מי ילך?

רבים מאד מבני המדינה מסתכלים בקנאה אל בני הקיבוצים. הן להם בא הכל מן המוכן — חדר-הילדים המצויד בכל טוב, בית-הספר שהוא מרכז המשק, דרך סלולה בחיים. אך מעטים חושבים על הצד השני של המטבע: הקולקטיב נתון הרבה לחבריו. אולם הוא דורש ממנו יותר מאשר כל צורת-חיים אחרת. מייסדי הקיבוץ-המאוחד לא האמינו כי יוכלו לשנות את טבעו של אדם. אך הם האמינו כי מסגרת חברתית מסוימת מסוגלת להבליט את הטוב שבו, להגביל את הרע.

יפתח לא שבר את ראשו על תיאוריה מסוג זה. כל זה בשבילו דבר נתון, ואין מדברים על דברים נתונים, כשם שאין מדברים על האויר שנושמים. הוא רואה את עצמו כצבר פשוט, לעתים מתחברב, לעתים צנוע, אך תמיד גלוי-לב.

### הפריצה למרחב

ברחבי העולם, האיכרים הם צרי-אופק, אינם רואים את הנעשה מעבר לחלקת אדמתם. הקיבוץ מנע במידה רבה השקפת-עולם איכרית זו. הוא הכריח את חבריו להרים את מבטם אל מרחבי העם.

בני המשקים אינם מהפכנים, סבורים כי הדרך בה הלכו אבותיהם היתה הדרך הנכונה, שאין צורך לשנותה, אלא להמשיך בה. אולם השאיפה למרחב, לשחקים, טבועה גם בלבו של יפתח. שאיפה נעורית ראשונית אחזה בו: למרוץ למרחב, להגיע לשחקים.

בלבו מקננת שאיפה אחת גדולה. הוא רוצה להיות לטייס. בינתיים הוא פועל במסגרת דוגע-אוויר, כונה טיסנים, מקוה לעבור קורס טייס בימי חופש הקיץ. הוא מצפה בכליון עיניים ליום בו ילבש את מדי הצבא. יהיו אלה, כמובן, המדים הכחולים של חיל-האוויר.

בן-הקיבוץ כבר הספיק לעבור על פני חלק גדול מישראל

